A VISZKIS

A film adatlapja (LINK), magyar játékfilm (2017), 126 perc

Ajánlás a film feldolgozásához

Rendező és forgatókönyvíró: Antal Nimród

Ajánlott korosztály: 13-18 évesek
Kapcsolódó tartalmi területek: művészetek, sport, társadalomismeret, etika

1. FELKÉSZÜLÉS A FILM MEGNÉZÉSÉRE

1.1. A film témája

A később Viszkis néven közismertté vált Ambrus Attila félárván nő fel Ceaușescu Romániájában. Zűrös kamaszkort, javítóintézeti éveket és a katonai szolgálatot maga mögött hagyva – pénz és iratok nélkül –, kalandos körülmények között szökik Erdélyből Magyarországra. De az új élete sem bizonyul könnyebbnek a réginél. Egy hokicsapat kapusaként és szertárosaként sikerül munkát szereznie, ám az így keresett pénz kevésnek bizonyul a vágyaihoz képest. Miután rájön, hogy mi az, amiben igazán jó, egymás után kezd postákat, utazási irodákat és bankokat kirabolni. Vakmerő, gyors és alapos. A hatóságok sokáig nem jutnak a nyomára. Egy ideig csak annyit tudtak róla, hogy alkohol szag marad utána a rablások helyszínein – innen kapja a Viszkis becenevet. Vagánysága népszerűvé teszi a hétköznapi emberek körében. A kis sikerek után, egyre nagyobb akciókba kezd, amiben már társa is van, míg végül az utolsó balhéja kudarcba fullad. Elfogják, és az őt régóta üldöző nyomozó kíméletlenül szembesíti a tetteivel.

1.2. A történet valós elemei

Ambrus Attila 1967-ben született Csíkszeredán. Szegény családban, anya nélkül, szigorú apa mellett nőtt fel, és valóban nehéz gyerekkora volt. Miután átszökött Magyarországra, 1994 és 1999 között az UTE hokicsapatában játszott tartalék kapusként. Szerény lakást tartott fenn a budapesti Villányi úton, amiért cserébe házmesteri teendőket látott el.

Bűnöző életmódjáról sokáig senki nem tudott. Nagyon gyors volt. Az általa végrehajtott rablások átlagos időtartama nem haladta meg a kettő és fél percet. Összesen mintegy 140-150 millió forintot zsákmányolt, s ebből több, mint 20 országba utazott el luxus körülmények között. Autóját minden akciót követően újra cserélte. Bőségesen költött barátnőkre, és az állandók mellett sok alkalmi kapcsolata is volt. Aki csodálkozott az életmódján, annak azt mondta, hogy minderre a Romániából hozott állatbőrökkel való kereskedésből futja.

Az utolsó rablás után Erdély felé menekült, és az ártándi határátkelőn fogták el. Onnan vitték a Gyorskocsi utcába, ahol előzetes letartóztatása során elkezdődött a kihallgatása. Elismerte a bűnösségét, bocsánatot kért a társadalomtól és mindenkit óva intett attól, hogy a példáját kövesse. Amikor lezárult a nyomozás, az iratok ismertetésekor tudta meg, hogy a rablás és lőfegyverrel visszaélés mellett emberölési kísérlettel is vádolják, mivel egy alkalommal menekülés közben elsütötte a pisztolyát az őt üldöző rendőr felé. E vád miatt teljesen összeomlott, és úgy érezte, csőbe húzták, hiszen ő együttműködött a rendőrökkel. Ezután megszökött, és négy hónapba telt, míg újra el tudták fogni.

17 éves büntetést kapott, és a sátoraljaújhelyi börtönbe került. (Társát – valódi nevén Orbán Gábort –, aki csak a rablások egy részében vett részt, hat és fél évre ítélték.)

Börtönévei alatt rengeteg újságíró látogatta meg őt, akiknek szívesen nyilatkozott. Ennek kapcsán született az a jogszabály, amely megtiltja, hogy jogerősen elítélt bűnözők pénzt kapjanak a büntetőeljárásról készült beszámolókért, a történetüket feldolgozó könyvekért vagy filmekért. Azért, hogy ne keletkezzen az a látszat, hogy a bűnözésből jól lehet élni.

Lehetséges feladat:

- Érdekes lehet a tanulók számára az a rövid beszélgetés, amely a börtönévek után, de még Antal Nimród filmje előtt készült Ambrus Attilával, aki regényt írt a saját történetéről. A televíziós adás felvétele az alábbi linken nézhető meg:
  Soha nem hallott részletek Ambrus Attila életéről. TV2 Mokka (2015.11.13.)
  https://www.youtube.com/watch?v=O73F9FGmSwA

1.3. A film rendezője: Antal Nimród

Antal Nimród Los Angelesben született 1973-ban, magyar szülők gyermekeként. 18 éves korában költözött haza Magyarországra, hogy a Színház- és Filmművészeti Főiskola diákja legyen, ahol 1996-ban diplomázott. Kezdetben videoklipeket és reklámfilmeket forgatott. Első nagyjátékfilmje a Kontroll volt 2003-ben, amely számos díjat hozott neki. 2005-ben visszatért Los Angelesbe, hogy Hollywoodban folytassa a pályáját. A Kontroll és A Viszkis között négy nagyméretű filmet forgatott Amerikában. Közülük kettő akciófilm volt, amelyek tapasztalatait jól fel tudta használni A Viszkis forgatása során.

Lehetséges feladatok:

- A rendező 2013-ban a Magyar Nemzeti Filmalap felkérésére mesterkurzust tartott a Millenárison. A tanulók megnézhetik az akkori háromrészes beszélgetést, amelyből sok minden megtudható a rendező életéről és személyiségéről.
  A Filmalap vendége: Antal Ninród. Egy amerikai fiú Magyarországon. Filmhu. (2013.11.23)
  1. https://www.youtube.com/watch?v=JZKO0wrEZwc;
  2. https://www.youtube.com/watch?v=rO6MNxE-Zao;
  3. https://www.youtube.com/watch?v=GtywnK0cXGI

- Érdekesek a rendező amerikai akciófilmes tapasztalatai is, amelyek az alábbi, 2017-ben készült interjúból ismerhetők meg:
  Antal Nimród interjú 1-2. rész. Hetediksor. (2017.11.22.)
  1. https://www.youtube.com/watch?v=jxpIhQB_ZVY
  2. https://www.youtube.com/watch?v=uZ02xmuVuV8

1.4. Hogyan készült a film?

1.4.1. A filmterv és a forgatókönyv

A filmterv rengeteg fázison ment át. A történet épp akkor volt nagyon kapós, amikor a rendező és a producer (*Hutlassa Tamás*) befejezte a Kontroll című filmet. Rögtön látták, hogy ez jó téma lenne, de aztán elengedték az ötletet. Egy másik csapat fogott hozzá a megvalósításhoz, de az a film végül nem készült el, így felszabadultak a jogok.

Bár a rendezést egyöntetűen dicsérték a kritikák, voltak, akik hibáztatták Antal Nimródot, amiért *„a tengerentúli tapasztalatok nem vezették el őt odáig, hogy a forgatókönyv megírásában nagyobb részt engedjen át az apróságokban jártas szakembereknek.”* A korabeli újságcikkekre és egyéb nyomokra jobban támaszkodva, el lehetett volna kerülni, hogy a film nyomozójára nehezedjen a főszereplő kiegyensúlyozásának „hatalmas dramaturgiai terhe”. Szerencsés lett volna az is, ha a film jobban összeköti Ambrus Attila megítélését a korabeli társadalommal. (11)

De a rendező – saját bevallása szerint – szórakoztató közönségfilmet akart készíteni. A forgatókönyv valóságalapját ő maga 80%-ra becsülte az induláskor, ami aztán tovább csökkent a forgatás során, ahogy folyamatosan formálódott a film. (2) Menet közben sok

előre nem tervezett geg is került bele. Az egyik ilyen vicces megoldás, hogy egy régi televíziós sorozatban Rózsa Sándort alakító Oszter Sándor az a banki őr, aki próbálja megakadályozni a Viszkist a rablásban.

Egy korábbi próbálkozás (Háttér információ)
Az első magyar rendező, aki meg akarta filmesíteni a történetet, Dobray György volt, de a mű a hosszú előkészítés ellenére sem született meg. Ehhez kapcsolódó érdekes mozzanata Antal Nimród filmjének, hogy abban a jelenetben, amikor Attila és barátnője a Viszkisről néznek egy paródiát egy színházban, Nagy Zsoltot láthatjuk, aki Dobray filmjében játszotta volna a főszerepet.

1.4.2. A főszereplő kiválasztása és felkészülése

A Viszkist alakító *Szalay Bence* másodéves volt a színművészeti egyetemen, amikor megkapta a szerepet, amely egyben az első filmszerepe volt. A kiválasztását rengeteg próbafelvétel előzte meg, sokféle helyzetben tesztelték az alkalmasságát. A színész – a rendező tanácsára – nem próbálta meg elsajátítani a rabló gesztusait. Nem igyekezett külsőségekben hasonlítani Ambrusra. Inkább azt akarta érzékeltetni, amit megtudott a Viszkis tetteinek motivációiról, céljairól. Úgy készült a feladatra, hogy archív felvételeket nézett Ambrus és mások bankrablásairól. (2) Elmondta azt is, hogy a filmhez szükséges fizikai állapot elérésében három személyi edző segítette, konditerembe és hokiedzésekre is járt.

Exkluzív interjú „A Viszkis" főszereplőivel. Petőfi TV. (2017.11.27.)
https://www.youtube.com/watch?v=4zYSLRep-Xo

1.4.3. Konzultáció az igazi Viszkissel

Az akkor már a börtönből kiengedett Ambrus Attila tanácsadóként végig jelen volt a film forgatását, sőt egy cameo erejéig fel is tűnt a történetben. Ő volt az a taxisofőr, akinek a kocsijában az utolsó akciót követően menekülni próbáltak a rablók. (1:34:45-1:38:26')

A rendező és a főszereplő is sokat beszélgetett a valódi történet szereplőjével, de nem akarták szó szerint másolni az eredeti sztorit. Játékfilmet akartak csinálni, amelynek a forgatókönyve nagyrészt valós események alapján íródott, de sok fikciós elem is helyet kapott benne.

1.4.4. A korhűség és a helyszínek

A film – az akkori átlaghoz képest –, kifejezetten nagy költségvetéssel dolgozott, aminek jelentős részét a korhűség megteremtésére – ruhákra, frizurákra, autókra, berendezési tárgyakra és kellékekre, valamint az akciók helyszíneinek biztosítására – fordították.

A Viszkis ugyan Budapesten fosztogatott, de a bankrablási jeleneteket inkább egy csendes kisvárosban, Nagykátán forgatták. A jéghokis részeket pedig Székesfehérváron vették fel. Összesen nagyjából 70 napon át forgott a film, mindegy 130 helyszínen.

Lehetséges feladatok:

- A tanulók megnézhetik azt a werkfilmet, amely – az elhangzó utasításokon és egyéb megszólalásokon keresztül – bepillantást enged a filmesek munkájába.
  Julian Markus: Így készült – A Viszkis (2017.11.21.) (24 perc)
  https://www.youtube.com/watch?v=n7jG8mMP-Ek

- Ha megnézték a werkfilmet, a diákok válaszolhatnak a következő kérdésekre:
  - Hogyan emlékezett vissza a folyamatra a főszereplő?
  - Milyen véleményeket fogalmazott meg az igazi Ambrus Attila?
  - Milyen filmbeli trükköket fedett fel a werkfilm?
  - Hogy mozogtak a kamerák és a mikrofonok?
  - Mi jellemezte a rendező és a színészek együttműködését?

2. A FILM FELDOLGOZÁSA

2.1. Előkészítés

Mivel a film számos olyan kérdést vet fel, amely morális vagy társadalmi szempontból érdemes a megvitatásra, és összevethető a valós szereplői gondolataival, érdemes ezek felé kinyitni a beszélgetést a feldolgozás során. Egy-egy álláspont mérlegeléséhez adnak további nézőpontokat az alábbiakban ajánlott információs anyagok, amiket egyénileg vagy csoportosan is megnézhetnek, illetve értékelhetnek a tanulók. A filmes eszközök elemzése pedig az akciófilmek sajátosságainak megismerésére fókuszálhat.

2.2. Az akciófilm sajátosságai

A rendező számára dilemmát okozott, hogy a film készítése idején Ambrus Attila már szinte „népmesei figura" volt. *„Bár nem csinálhatott belőle hőst, de nem ábrázolhatta gazemberként sem. Ezért úgy döntött úgy, hogy az akciókra koncentrál"*, (13) ami a kritikusok szerint maximálisan sikerült is neki. Krimi, dráma, humor, izgalmak – minden bele került, ami egy ilyen történet elmeséléséhez felhasználható. *„A filmnek megvan minden bája és tökössége ahhoz, hogy egy pillanatig se kalandozzon el a figyelmünk… Stílusos és hiteles, a gengszterfilmek olyan miliője jelenik meg benne, amit honi filmes produkcióban még nem igazán tapasztalhattunk."* (12) Látszik, hogy a rendezőnek *„a kisujjában van a filmkészítés. A Viszkis minden pillanatán érződik, hogy egy remek karmester irányítása alatt igazi mesteremberek rakták össze. A beállítások és a bevilágítások, a vágás ritmusa és tempója mind magas színvonalúak."* (14) *„Az akciójelenetek vérprofik, és hihetetlenségük ellenére jól illeszkednek a magyar valóságba is. Ráadásul sikerült tökéletesen felhasználni Budapestet, mint díszletet."* (9)

Lehetséges feladat:

- A tanulók összegyűjthetik, hogy milyen elemek teszik sikeres akciófilmmé az alkotást.

Heist movie (Háttér információ)
A bűnügyi akciófilmek alműfajaként, A Viszkist az úgynevezett „heist movie" kategóriájába sorolják, amelynek a nevét általában „rablós-átverős" filmként szokták magyarra fordítani. Az ilyen típusú történet középpontjában valamilyen nagy értékű dolog (pénz, gyémánt, műkincs stb.) megtervezett és bravúros eltulajdonítása áll.
A hagyományos tematikájú gengszterfilmektől eltérően, általában nagy ábrándokat kergető, de esendő és sérülékeny kisembereket láthatunk bennük. Akik „tökéletes terv" alapján hajtanak végre „tökéletes rablást", de végül mégis alul maradnak. A heist movie a soha el nem ért álmok, a derékba tört életek, az átlagemberi vágyak alműfaja. Az ilyen típusú filmek „emberarcú" hőseivel könnyebb azonosulni, mint a gengszterfilmek sokszor nagystílű, de taszító gonosztevőivel. Ez a típus jellemzően nem a bűnözés lelki dimenzióit boncolgatja, és könnyedebb, mint egy kőkemény bűnügyi dráma.

2.2.1. A film tempója

Egyes kritikusok szemére vetették a rendezőnek, hogy túl sokat vesz el a játékidőből a főhős előtörténetének a bemutatása – amit a személyiség és a motiváció értelmezéséhez tartottak fontosban az alkotók. Azt követően azonban, hogy a pénz szűkében lévő hős megveszi a parókát és a napszemüveget, majd egy játékpisztollyal esetlenül kipakol egy postafiókot, felgyorsul a film tempója. A rablások során egymást váltják a látványos akciójelenetek, üldözések és montázsok – amiknek a sodrását a kihallgatások jelenetei lassítják le és egyensúlyozzák ki. A film lendületének fontos forrása a vágó (*Kovács Zoltán*) munkája, és az akciófilmek tipikus kelléke, a montázs.

A snitt, a vágás és a montázs (Háttér információ)
A snitt (vagy beállítás) a filmkészítés folyamatának legkisebb szerkezeti egysége, amely többnyire az egyik vágástól a másikig tart. A snittet rendszerint folyamatos kamera rögzíti, egyfajta plán alkalmazása mellett. Ezek hosszúsága meghatározza a film tempóját, amit fokoz, ha az egymást követő snittek egyre rövidebbek.
A snittek egymáshoz illesztésének legalapvetőbb módja a vágás, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy ahol hirtelen véget ér az egyik, ott ugyanolyan hirtelen elkezdődik a következő. Vágással úgy is össze lehet illeszteni két snittet, hogy az valamilyen asszociációs folyamatot indítson el.

Az akciófilmek gyakran alkalmazott technikája, a montázs snittekből áll. A szó eredeti jelentése összeszerelés. A kifejezés a művészetben olyan alkotási elvet jelöl, amikor különböző helyekről származó, különálló elemeket illesztenek össze, új művet és új jelentést hozva létre. A vágásokkal kialakított montázsok irányítják a néző figyelmét. Fő funkciójuk a film terének felépítése, az idő kialakítása és asszociációk létrehozása.

Lehetséges feladat:

- A tanulók kiemelhetnek egy montázst a filmből, és alaposabban megvizsgálhatják azt. Erre különösen alkalmas lehet az a rész, amikortól szervesen beépülnek a Viszkis életébe a rablások, és elkezdi élvezni az így megszerzett pénzt. (1:07:00-1:08:00). Ebben az egy perces montázsban rengeteg információ jelenik meg. Az elemzés során a diákok válaszolhatnak az alábbi kérdésekre:
    - Mi minden tudható meg ezalatt a rablásokról?
    - Hogyan használta fel a rablott pénzt?
    - Mi jellemzi azt a teret, amelyben mozgott ebben az időszakban?
    - Milyen asszociációkat váltanak ki ezek a képek a nézőből?

2.2.2. A film zenéje

A vágás mellett, egyöntetűen dicsérték a kritikusok a film zenéjét is, amely Fogarasi László – művésznevén Yonderboy – munkája. *„A zene szerencsére eltekint a korhűségtől, és a best-of-90's retró diszkó helyett egységes hangzásvilágot biztosító elektronikus szólamok csendülnek fel benne"*. A dübörgő zene jó aláfestést ad a helyenként őrületes tempóhoz. „Baljósan pulzáló", „nagyszerűen növeli az adrenalint az egyes rablások előtt vagy a határon való átszökéskor" és nem enged a feszültségből. (10)

Lehetséges feladat:

- A diákok elemezhetik, hogy milyen fajta zenék jelennek meg a filmben. Melyik típusú képekhez milyen dallamokat és ritmusokat használnak az alkotók, és ezek miként illeszkednek az egyes részletekhez? A felidézésben segíthet ez a klipp:
  The Whisky robber – Music video 2 (Készítette: Gabrien Ark) (2018.0.04.)
  https://www.youtube.com/watch?v=GwO2LT8tXwA

2.3. A kaszkadőrök szerepe

Az akciófilmekben – a veszélyes vagy különleges fizikumot igénylő jelenetekben – speciálisan felkészült emberek, kaszkadőrök helyettesítik a színészeket. Tipikusan ilyen jelenetek az autós vagy motoros üldözések, az esések és a verekedések, vagy a magassági ugrások. Ilyenek bőségesen szerepelnek A Viszkis című filmben is.

Lehetséges feladatok:

- A tanulók összegyűjthetik a filmből azokat a jeleneteket, amelyekben szerintük kaszkadőrök helyettesítették a színészeket.

- Az alábbi kisfilmek, illetve ezek részleteinek segítségével a diákok bepillantást nyerhetnek abba, hogyan dolgoztak a kaszkadőrök a filmben.
    - A Viszkis. Kaszkadőr werk. InterCom. (2017.11.20.)
      https://www.youtube.com/watch?v=VCYUjlCOzNI

    - Julian Markus: Így készült – A Viszkis (2017.11.21.) (24 perc)
      https://www.youtube.com/watch?v=n7jG8mMP-Ek
      12:34-16:20 perc: A kaszkadőrszakértő munkája és a próbafelvételek.
      17:44-20:40 perc: Annak a jelenetnek a felvétele, amikor egy autó elüti motoros rablót (a beöltözéstől, a védő intézkedésen át az akció és a felvétel befejezéséig).

    - Így készült a Viszkis-film. ATV Magyarország (2016.09.14.) (6,5 perc)
      https://www.youtube.com/watch?v=vmcn77YReuU
      Egyebek mellett, az autós üldözés felvételéről.

- Ha van, aki érdekel, hogyan képzik a kaszkadőröket, megnézheti az ezzel foglalkozó legnagyobb hazai szervezet honlapját:
  Stunt Association Hungary. https://www.stunt.hu/SAS/contact-2/

2.4. A rabló és a pandúr

A film keretes szerkezetű. A keretet a kihallgatás adja, ahol a frissen elfogott rabló és a nyomozó – vissza-visszatérő módon –, egy szobában ülve beszélget. A két főszereplő párharca egyfajta macska-egér játékként van beállítva, amivel sikerül feszültséget kelteni a rablásos-üldözéses jeleneteken kívül is.

A nyomozó látszólag azt szeretné megtudni, hogy mi vezette a Viszkis tetteit, de közben dühös is, amiért az „jó ideig módszeresen csinált idiótát a magyar rendőrségből." A Viszkis – a cselekménnyel párhuzamosan – meséli el az életét, pontosabban adja elő a védőbeszédét – nem csak a nyomozónak, hanem a nézőknek is – lényegében azt üzenve, hogy a rendszer áldozata. *„A film ennek a nagyon kényes kérdésnek az élén egyensúlyoz végig, ám nem titkolt célja, hogy Ambrust ne mint bűnözőt, hanem mint embert lássuk. Hosszú jeleneteket kap annak a megmagyarázása, hogy igen, egy ennyire hányattatott sorsú ember eljuthat arra a szintre, hogy pisztollyal hadonásszon, ám arra már például kevés magyarázatot kapunk, miért kapta el a gépszíj a Viszkist."* (13)

A nyomozó azoknak az embereknek is a szócsöve, akiknek szúrta a szemét, hogy miként válhat egy bankrablóból „nemzeti hős". Hidegen hagyják az elhangzottak, és együttérzés helyett a fejére olvassa az összes ismerős érvet, amit a Viszkis sztárkultuszának ellenzői is gyakran hangoztattak. A sztori előre haladtával azonban egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy a film belőle faragja a negatív karaktert, akinek az erkölcsi felháborodása mögött, mély személyes sértődöttség munkál. Egyre agresszívabb, megállás nélkül cigarettázik, miközben borzasztóan izzad.

Lehetséges feladatok:

- A diákok megvitathatják a következő kérdéseket:
  - Milyen eszközökkel ábrázolja a film a két főszereplőt?
  - Milyen morális kérdések vetődnek fel kettejük párbeszédei során?
  - Mire adhat felmentést a nehéz gyerekkor, és mire nem?
  - Hogy ítéli meg a film Ambrus Attila alakját?

- A rabló elfogása és a játékfilm megszületése közötti időben, készült egy amerikai-magyar dokumentumfilm is a történetről, amely a Discovery Channel műsorában került adásba. Akik kíváncsiak az üldözés, a nyomozás és a Viszkis elfogásának valódi történetére, azok megnézhetik ez az érdekes filmet is. (51 perc)
  A viszkis rabló balladája: Szökésben. (Eredeti angol címe: The Whiskey Robber – On the Run. (2010).
  https://www.youtube.com/watch?v=L2oBeLeLstY

- Összevethetik a filmbeli szökési jelenetet a valódi szereplő elbeszélésével.
  A Viszkis legendás szökése – Ambrus Attila elbeszélése szerint. Life TV. (2021.03.12.)
  https://www.youtube.com/watch?v=HcZJoL0In14

3. ZÁRÁS

3.1. Mítosz és valóság

A Viszkis a 90-es évek legnépszerűbb törvényen kívülije volt, akire a médiában olykor Robin Hoodként vagy 20. századi Rózsa Sándorként hivatkoztak. Legendák keringtek róla. Például az, hogy a rablások során udvariasan bánt a banki alkalmazottak, meg hogy az elemelt pénz helyén viszkis üveget hagyott hátra – de egyik sem volt igaz.

„Olyan figuráról van szó – mondta akkor a film producere (*Hutlassa Tamás*) *–, akit imádnak, vagy megvetnek az emberek. Aki az ország nagy részének a figyelmét magára vonta, ráadásul egy olyan dologgal, amit amúgy filmeken szoktak látni és most, lám itt van valaki 'közülünk', aki meg meri és meg tudja csinálni azt, amit csak a mozihősök szoktak. Akit a közönség és a sajtó együtt épített fel… Nekünk nem kell hőst faragnunk belőle, hiszen ő már hős volt, amikor nekikezdtünk a filmnek."* (5)

A népszerűség okát többen abban látták, hogy a rendszerváltás idején még általános ellenszenv övezte a hatóságokat, s könnyen ébredt rokonszenv azok iránt, akik szembe helyezkedtek velük. A média pedig felerősítette ezt. Egy akkori bűnügyi tévéműsorban, a Kékfényben rendszeresen beszámoltak a rablásairól, s egy alkalommal a műsor vezetője élő adásban kérte, hogy ha a jövő heti műsorba is be szeretne kerülni, tegye egy nappal korábbra a tervezett rablását – és ő megtette ezt.

Népszerűségét jelzi, hogy *„elmondása szerint elfogásakor a különleges egység tagjai fotózkodtak vele, azt követően, hogy csuklóján kattant a bilincs. Mert sztár volt, a magyar kriminalisztika legnagyobb alakja**."*** (4)

Lehetséges feladat:

- Érdekes lehet meghallgatni, hogy mit mond ugyanerről dr. Bérdi Zsolt ügyvéd, a BRFK Rablási Alosztályának akkor vezetője, aki közelről látta a történteket. A Tangó és Kes című podcast sorozatban, amely a bűnelkövetések évtizedes trendjeit vizsgálja, az egykori nyomozó a Viszkis tevékenységéről, a korabeli médiáról, a rendőrségről alkotott véleményét kifejti – utalva egyúttal arra is, hogy ő személy szerint miként viszonyul a filmhez.
  Összeszedtük, mi az, amit eddig nem tudtál a viszkis rablóról. 24.HU (2021.03.07.)
  https://24.hu/belfold/2021/03/07/podcast-tango-es-kes-viszkis-rablo-berdi-zsolt/

3.2. Van-e visszaút?

A 17 évre elítélt Ambrus Attila 2012 januárjában, jó magaviseletéért 12 letöltése után szabadult. Börtönévei alatt leérettségizett, kitanulta a fazekas szakmát, és kommunikáció szakon diplomát szerzett a Dunaújvárosi Főiskolán. Jelenleg (2026-ban) tisztességes életet él vidéken, fiatal feleségével és kisgyerekeivel. Kerámia-készítéssel foglalkozik, és termékeit kirakodó vásárokon árulja. Ugyanakkor továbbra is számos médiaesemény szereplője, amelyek keretében beszél egykori tetteiről, és azoknak a maga számára megfogalmazott tanulságairól.

Lehetséges feladatok:

- Akiket érdekelnek a börtönből kikerült Ambrus Attila gondolatai, számos egyéb mellett, megnézheti a következő videókat:
  - Ambrus Attila. A rabló, aki jó útra tért. Tudáspercek. (Készítette: Zsótér Indi Dániel) (2017.11.23.) https://www.youtube.com/watch?v=GHIHPSDJnhs
  - Élő adásban esett egymásnak a Viszkis és Tvrtko. ATV Magyarország. (2017.11.21.) (13 perc) https://www.youtube.com/watch?v=I6yotLJQUsY
  - Élő adásban békült ki Ambrus Attila és Vujity Tvrtko. ATV Magyarország. (2018.06.06.) (17 perc) https://www.youtube.com/watch?v=sC0m-wE36kI

- A tanulók megvitathatják, hogy szerintük annak a bűnözőnek, aki letöltötte a büntetését, van-e helye a normál társadalomban. Meg lehet-e neki bocsátani? Élhet-e tovább úgy, mint bárki más?

Felhasznált források
(A szövegben jelzett videók, podcastok és weboldalak mellett.)

1. András-Makó Klaudia: A Viszkis története – Lex Tvrtko. Webügyvéd. (2024.05.15.) https://webugyved.com/a-viszkis-tortenete-lex-tvrtko/

2. Csiger Ádám: Viszkis: „Nem bánt senkit”. Antal Nimród új filmjének a forgatásán jártunk. Filmhu. (2016.07.14.) https://magyar.film.hu/filmhu/magazin/viszkis-nem-bant-senkit

3. Filmhu. Antal Nimród nekikezd a Viszkisnek. (2015.03.16.) https://magyar.film.hu/filmhu/magazin/antal-nimrod-nekikezd-a-viszkisnek-ambrus-attila-filmalap-viszkis

4. Harmat Árpád: A Viszkis – a mi bankrablónk. Scriptor. (2018.07.29.) https://scriptory.blog.hu/2018/07/29/a_viszkis_a_mi_bankrablonk

5. Horváth Bálint: Hutlassa Tamás: Ez egy szerencsés együttállás. Interjú a Kincsem és A Viszkis producerével. Filmhu. (2017.11.21.) https://magyar.film.hu/filmhu/magazin/hutlassa-tamas-ez-szerencses-egyuttallas

6. Horváth Bálint: A Viszkis: A közkedvelt bankrabló balladája. Filmhu. (2017.11.23.) https://magyar.film.hu/filmhu/magazin/a-viszkis-a-kozkedvelt-bankrablo-balladaja

7. MOE: A Viszkis –Kritika. Hetediksor.hu. (2017.11.23.) https://hetediksor.hu/2017/11/23/a-viszkis-kritika/

8. MTI. Hamarosan forog Antal Nimród filmje a viszkis rablóról. Filmhu. (2016.06.02.) https://magyar.film.hu/filmhu/magazin/hamarosan-forog-antal-nimrod-filmje-a-viszkis-rablorol

9. Polák Zsóka: Celeb vagyok, ments meg engem! Filmtett. (2017.11.22.) https://filmtett.ro/cikk/antal-nimrod-a-viszkis

10. Sergő András: Lehettem volna oktató – A Viszkis. Filmtekercs. (2017.11.25.) https://www.filmtekercs.hu/kritikak/lehettem-volna-oktato-viszkis-kritika

11. Szíjártó Imre: A Viszkis. Tiszatájonline. (2017.12.05.) https://tiszatajonline.hu/film/a-viszkis/

12. Török Tamás: A Viszkis – Kritika. Puliwood. (2017.11.22.) https://www.puliwood.hu/kritikak/viszkis-kritika-240372.html

13. Vízer Balázs: A Viszkis nem whiskyt ivott. PORT.hu (2022.03.24.) https://port.hu/cikk/tv/a-viszkis-nem-whiskyt-ivott/article-82426

14. Zalaba Ferenc: A viszkis rabló balladája. ING Hungary. (2017.11.22) https://hu.ign.com/a-viszkis/31273/kritika-a-viszkis

Megjegyzés: az internetes források letöltésének időszaka: 2026.07.01. - 2026.07.30.